

בוחרים להרגיש

אתגרים ותובנות בעולם הטיפול הרגשי החרדי
סיון תשפ"ג

מהפך או חיקוי?

אליהו אנסבנר

מתייחס לשאלות המסעירות את הענף

10

הרב שמחה צישינסקי

עולם הטיפול החרדי לאן?

חושף את אחורי הקלעים של עולם הטיפול הרגשי החרדי

3

מקצוענות לא מה שחשבתם
השידורים הגדולים בסילבוס תשפ"ד

14

קייזי
מקצוענות חרדית

כמה מילים על
טיפול רגשי • טיפול תורני

15

מה עומד

מאחורי התעודה הנחשקת במגזר?

13

חולם להיות מטפל רגשי?

יש לך לב, גישה, כשרון, ורצון עצום לעזור לאנשים? היכן תלמד? מי יעשה ממך איש מקצוע?
אקדמיה - לא ליהדות שלך • קורסים חובבניים - לא לרמה שלך • 'ארגזי כלים' - לא רציני

זה מבעבע בך? הרצון צועק לך מבפנים: להציל, לעזור, להצמיח, לרפא, להעניק חיים?
רוצה להיות מטפל אמיתי עם כתפיים רחבות וגם תורני באופן מוחלט - בהשקפה ובהלכה?
משתוקק להתבסס כמטפל מבוקש ואמין, עם מקצוע לחיים וקליניקה יציבה לאורך זמן?

**מוזמן להצטרף
לרבים שכבר שם!**

מהזור תשפ"ד המשודרג

פתיחת הלימודים באלול! זה הזמן להגשים את החלום!

**נך מממשים
את ההצלחה:
החזרים מקופ"ח**

לבוגרים/ות בפריסה ארצית
למעלה מ-50% השמה
בקליניקות פרטיות

**נך נעשים
קלינאים אמיתיים:
250 שעות**

מפגשי פרקטיקום
עם שמחה ציניסקי
והצוות הבכיר של 'קויות'

**נך מצטרפים למהפכת
דמות המטפל החדרי:
100% מקצוענות
100% תורניות**

שליטה מלאה בכל רזי המקצוע
+ בניית עומק של 'נפש מטפל'

מילגות לימודים - לזכאים

הושגו בס"ד מילגות מורחבות לזכאים
מקרן 'חדוות עולם'
נותרה כמות מצומצמת ביותר של מילגות

לימודים בירושלים ובני ברק

וכן ניתן להשתתף בלימודים
מכל מקום בארץ ללא צורך במחשב
(השתתפות מלאה - לא קורס טלפוני)

1599-56-1000

WWW.KIVITI.CO.IL | 1@KIVITI.CO.IL

מוקד ארצי לרישום ומידע

האזנה להרצאות מבוא, שיעורי דוגמה, ראיונות עם בוגרי/ות הקורס:

**הרב שמחה צישינסקי חושף
את אחורי הקלעים של עולם
הטיפול הרגשי, ומספר על
מהפכה המגיעה לשיאה**

**מהו טיפול רגשי ראוי? » כיצד אמורה
להראות 'דמות המטפל החרדי'? »
האם את הצד התורני 'משלבים' בטיפול
או שהוא השורש? » האם ידע קליני
רחב הוא קריטי או שניתן לוותר עליו?
מהי הסכנה האמיתית בפסיכולוגיה
המודרנית? » האם כל אחד יכול
להמציא שיטה?**

עולם הטיפול החרדי לאן?

// משה איצקוביץ //

אל תתנו לחיוך הכובש של הרב צישינסקי לבלבל אתכם. ברגע שהסוגיות נפתחות, הוא מתגלה כמסביר מבריק, חד ורהוט, הפורש את משנתו לכל רבדיה, לא נרתע משאלות קשות, כמעט צופה מראש את כל מה שאתם עומדים לשאול, ועם זאת כמעט לעולם אינו מאבד את סבלנותו.

רק פעם אחת ראינו אותו מפסיק לחייך. זאת כאשר התחלנו לדבר על הרמה המקצועית הנדרשת ממטפלים רגשיים. כאן זה סיפור רציני מדי.

"טיפול רגשי ונפשי, צריך להיות בעינינו כמו ניתוח; בלתי אפשרי לתת סכין מנתחים בידי מי שלא למד את הנושא כראוי" הוא מתבטא בפסקנות. "בהחלט לא מספיק להיות 'מייבין', וגם ממש לא די ברכישת כלים טיפוליים כאלו או אחרים".

ובכן, מה זה 'ללמוד כראוי'?

"דבר ראשון לרכוש ידע מקיף על סוגי ההפרעות הרגשיות על כל גווניהן, מה שנקרא 'פסיכופתולוגיה'. מה הן הפרעות חרדה וכפייתיות על כל סוגיהן, והפרעות מצב רוח על כל סוגיהן, ומחלות נפש, הפרעות אישיות, הפרעות ויסות, הפרעות התפתחותיות, טראומות, הפרעות תקשורת, התמכרויות, והרשימה לא הסתיימה.

"מבלי שהנך יודע מה יש לאדם שמולך - כיצד תפעיל תהליך? על מה בדיוק? איך בדיוק? בנוסף, כיצד תדע מה לא קשור אליך כלל, ועליך להפנות בהקדם לרופא או למטפל מקצועי אחר?

"למרות שמדובר על בסיס כה הכרחי ומוכן מאליי" אומר הרב צישינסקי "איך נאמר בעדינות, זה לא עומד בראש מעייניהם של מסלולי הכשרה שונים המוצעים לציבור".

"פסיכופתולוגיה זו רק ההתחלה והמסלול עדיין ארוך. הכי חשוב זה פיתוח יכולת איך להתייחס לתמונה הכוללת. בדרך כלל קיימים תסמינים רבים המעורבים זה בזה, וזו ממש 'לא חכמה' להנפיק רשימה 'אבחונות' של כותרות והגדרות.

"תמיד יש את המוקד ויש את התסמינים הנלווים, הגדרות מרכזיות והסתעפויות, יש תשתיות רגשיות מזינות, ועוד. לרכוש יכולת זיהוי אמיתית והבנה מקצועית איך לתכנן טיפול ואיך לנהל אותו - זו יגיעה של שנים.

אתה אבל רואה היצע רחב ללמידת 'טכניקות טיפוליות', המוגדרות כ'טיפול רגשי'...

"הנייר סובל הכל אך זו לא המציאות. ללמוד טכניקות זה רחוק מאוד מללמוד טיפול. "למעשה, הטכניקות למיניהן מהוות מסך כיסוי; כי יכולת טיפולית אמיתית נוצרת רק בתהליך הבשלה ארוך ויסודי, ואם לא בונים את היכולת הזו - היא לא קיימת. אין קיצורי דרך.

"טיפול זו לא 'הרצאה' של דברי עידוד, ולא 'הקשבה עמוקה', ולא 'מחיקה' או 'שינוי חשיבה' או 'שחרור' או 'דיאלוג' או 'הצפת רגשות'. ממש לא. יש מקום לכל הטכניקות, אבל בתנאי שהן חלק מטיפול אמיתי.

"טיפול הוא תהליך שצריך לדעת איך להפעיל ולנהל, ואיך ליצור קשר טיפולי נכון ואיך לממש אותו כראוי, ויש על כך ידע מקצועי רב - שהוא קריטי כדי להחשב 'מטפל רגשי'.

"יש סיפור על תקלה שארעה במפעל המכוניות הראשון של פורד. פס היצור שבת ממלאכה, אף טכנאי לא הצליח לתקנו, והנזקים היו אדירים. הזמינו מומחה, אדם שהיה נראה אפורי וממש לא מרשים, שהסתובב כה וכה במפעל, התבונן וחרח, גישש ומישש; ואז לחץ על אחד הכפתורים - והכל חזר לעבוד.

"הוא שלח חשבונית לפורד על סך \$10,000. שלח לו פורד: אתה לא חושב שהגזמתי? \$10,000 עבור לחיצה על כפתור? השיב לו האיש: "אתה צודק לחלוטין. אני חוזר בי. החשבון הוא: \$9,999 על כך שידעתי על איזה כפתור לחוץ. \$1 עבור הלחיצה על הכפתור".

"אומנות הטיפול הרגשי היא בדיוק כך. להגיע יחד עם הנעזר לכפתורים הנכונים, ולדעת להעביר לו יכולת אישית אמיתית, מובנית ומחוברת בעומק נפשו, כיצד להפעילם נכון.

אז קם אדם בבוקר ומחליט שהוא ממציא שיטה?

"ובכן, מדובר על בוקר לא קצר - שלפניו לילה קצת ארוך... בסך הכל כשלושים שנות עיסוק בתחום, וכעשרים שנות הכשרת יועצים רגשיים.

הרב צישינסקי, נקטע אותך לרגע. שמנו לב שאתה מקפיד לומר 'יועצים', למה לא 'מטפלים רגשיים'? מי שקורא את הפרסומות, פוגש גופים המעניקים בקלות תעודת 'מטפל רגשי' בהליך קצר ומהיר...

"זהו אכן פרדוקס. ב'קיימתי' עוברים

התלמידים מסלול יסודי ואחראי ביותר והם ראויים מאוד להגדרה של 'מטפל רגשי', אז למה 'יועצים'? הם הרי מוכיחים את עצמם במצבים סבוכים, וגורמים שוב ושוב לגורמים בכירים 'לצאת מדעתם' מהמקצועיות והיעילות שלהם. אבל יש כאן גישה של אחריות וכובד ראש, ואיפיון לגישה הכללית ב'קיימתי'.

"בוגרי 'קיימתי' יודעים היטב למיין מה קשור לתחום ה'יועץ' ולחולל שם נפלאות, ומה קשור לתחום הטיפול הנפשי, הדורש עין של איש מקצוע המעניק את המטריה הקלינית ומתווה את המסלול. לפעמים אכן המשך הטיפול עובר לגורמים אחרים, וטוב שכן, ופעמים רבות הם ימשיכו לבצע בהצלחה טיפול איכותי ביותר, אבל במשותף עם רופא או פסיכולוג קליני - שלוקח אחריות ונותן סמכות.

"זו גישה אמינה ואחראית; ודוקא האחריות הזו היא המקצועיות האמיתית.

נחזור ברשותך... קם אדם בבוקר וממציא שיטה לטיפול רגשי?

"נתאר נכון את התמונה. השיטה הנלמדת: 'תרפיית הבחירה', מבוססת על הגישות המרכזיות הנחקרות והמוכחות בשדה הטיפול הרגשי, והכוונה היא אך ורק לידע הרפואי והאבחוני הכלול בהן, כולל הידע כיצד מפעילים נכון תהליכים טיפוליים שונים. הידע הזה מאוד משמעותי. אין כזה דבר לקום בבוקר ולהמציא שיטה.

אז מה החידוש ב'תרפיית הבחירה'?

זו פריצת דרך אמיתית. 'תרפיית הבחירה' מאחד את השיטות השונות - למבנה אחד. אבל נא לא להתבלבל; לא מדובר על 'ארגז כלים' רחב. יש ב'תרפיית הבחירה' גם ירידה לעומק הנפש ולעבר של האדם, שאפשר לקרוא לזה 'דינמי', וגם תהליכי שינוי חשיבה והתנהגות שניתן לכנות כ'סי.בי.טי', גם עבודה על 'תת המודע' שהיו שיגידו 'זה אנ.אל.פי', וגם תהליכים עוצמתיים סביב חלק 'המודע' שבמוח שניתן לשייך לשיטות שונות.

אבל זה ממש לא לאסוף בסל אחד תפוחים וע"גבניות, וגם ענבים מלפפונים ומנגו... יש כאן ירידה לשורש, תפיסה פנימית של מהם החלקים הטובים והאמיתיים שיש בכל שיטה, וצירוף סך החלקים - למבנה טיפולי אחד, ברור וחד כעתר.

מהיכן זה מגיע? איך הכל נהיה מבנה אחד?

"כי באמת יש מבנה אחד לנפש.

"בכל שיטה טיפולית רצינית - יש גרעין אמיתי. זה שפיתח אותה 'עלה על משהו'.

החשבון הוא:

9,999\$ על כך

שידעתי על איזה

כפתור ללחוץ. 1\$

עבור הלחיצה על

הכפתור

הוא מצא רובד מסויים בכוחות הבריאה, ובנה סביבו את התיאוריה. אבל זה עדיין חלקי.

"האמת על טיפול היא, שמעבר להכל, בבסיס של הכל, יש מבנה שורשי, שאם תופסים אותו - יודעים להפעיל נכון את החומר הקליני שיש בכל גישה וגישה; למבנה הזה קוראים: 'בחירה חופשית'.

ואת זה אתה המצאת?

בבאמת נראה לך? הידע הזה נמצא בתורה, במ" קורות התורניים לעולם הנפש. מפתחי השיטות הפסיכולוגיות היו משלמים מיליארדים כדי לשים עליו יד. אין להם את זה. אי אפשר לתאר איזה מלחמות סוערות יש בין הגישות השונות 'מי הצודק', והאמת היא שכולם צודקים. בכל חחת יש משהו אמיתי, אבל אין להם אמת מקיפה ומוחלטת.

"כאשר המקור הוא מ'הביט בתורה וברא את עולם', הרי שיש את הידע המוחלט כיצד פועל עולמנו, איך נוצרים הקשיים ואיך מפעילים נכון את שלל הטכניקות הפסיכולוגיות.

"הצד התורני ב'תרפיית הבחירה' איננו 'תוספת' או 'העשרה' או 'למצוא מקור' או סוג של 'לשים כיפה לשם כבוד'... להיפך, הוא מקור הנביעה.

קצת התבלבלתי. לומדים אצלכם

ידע פסיכולוגי מקיף - או ידע תורני?

"לא התבלבלת. באמת דרך הידע התורני מבינים באופן יסודי את הידע הקליני - הרבה יותר טוב מאשר אלו שפיתחו אותו! אם מבינים את השורש, אזי כל הפרטים, שזה שלל השיטות הבנויות על פי רבדים בנפש, מסתדרים למבנה אחד.

אז למה ללמוד את כל הפסיכולוגיה

הגויית? לא הכי נכון להעניק

טיפול על פי התורה בלבד?

"ברצוני להדגיש נקודה מאד חשובה: 'דווקא ידע קליני-מעשי מלא, יכול מאוד לעזור להעניק טיפול נכון על פי התורה'.

"מדוע? נדגים מ'גוף ונשמה'. גוף בלי נשמה זה דבר מת. ונשמה בלי גוף איננה בעולם. רק כאשר יש נשמה בתוך גוף נוצרים חיים, ואז הגוף כולו נעשה רלוונטי ובעל משמעות.

"כך בדיוק כאן. הידע הטכני הקליני, הוא ה'גוף'. כאשר יש את ה'נשמה' של התוכן התורני, כל ה'גוף' מקבל חיים, ובלעדיה הוא מת. מת ממש. משהו שצריך לקבור מהר באדמה.

"מאידך, נשמה בלי גוף - לא יכולה להתבטא. התכנים הכי אמיתיים והכי שורשיים, צריכים להכנס נכון לתוך מבנה הקושי הרגשי של הנעצר, בתוך כלי הנפש. ללא זאת אין למטופל 'פה לאכול' כי הסיבוק הרגשי מונע ממנו להתחבר.

דווקא לאחר ההסברים עד כמה

התוכן התורני הוא קריטי, מתעוררת

השאלה מניין לך שאתה מלמד

אותו נכון וכראוי?

"שאלה כהלכה. נתחיל בזה שבמשך כעשרים שנה, נכחו בקורסים מאות יהודים תורניים

לרכוש יכולת

מקצועית איך לזהות

ולהגדיר קושי, ואיך

לתכנן ולנהל טיפול -

זו יגיעה של שנים

איכותיים מכל שכבות הציבור ממש, כולל ראשי ישיבות דיינים ומוצי"ם, אברכים עמלי תורה, רמ"ם ומשגיחים, שהתלהבו מהדיוק התורני, חחקקם אף כתבו מאמרים מפורטים על מה שהבאר להם בלימודים. גם במאגר חומרי הלמי"ד דה קיימים שיעורים רבים ומקיפים על המקורות התורניים.

בבשנים האחרונות זכינו לקבל את ברכתו והכ"ו וונתו של הגאון הגדול רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א, שבדק את הרמה התורנית מול רבנים ואנשי מעלה הנאמנים עליו שנכחו בעצמם במקום - והיה שבע רצון ביותר, ולאחר מכן המשיך את הבדיקה בכמה אופנים, והוא מתווה דרכינו. בחוזה הלימודים עליו חותם כל תלמיד, יש סעיף התחייבות לעבוד לפי כללי ההלכה, האתיקה, והאתיקה התורנית, אותם מתווה הגרש"א.

מהו המושג הזה 'אתיקה תורנית'?

"העיסוק בתחום הטיפול דורש רמה גבוהה של אתיקה. בעולם המקצועי קיימים כללים רבים סביב סוגיות רגישות, כגון חובת סודיות, חובת אאמנות ללקוח, ועוד הרבה, שחשוב מאוד לה- קפיד עליהם.

"באמנת ה'אתיקה התורנית' של 'קויות' יש כללים הלכתיים למצבים שהאתיקה הכללית לא התייחסה, וגם הגדרות של אתיקה על פי ההלכה וההשקפה התורנית בלבד.

"לא ניתן לתאר כמה שאלות צפות כל העת, ומקבלות מענה. ואם תשאל אותי, האם ממש כל מטפל חרדי אקדמאי בודק את עצמו מול הצד האתי ההלכתי - ולא רק מול האתיקה הכללית, לא אדע מה לענות. ברור שיש כאלו שיתייחסו ויתייעצו ויישמו, אך לא יודע מה הרוב, ולא ידוע לי שנושא זה כלל קיים בצורה כלשהי בתהליך הלמידה וההדרכה.

"אין כאן כל כוונה להציג ש'קויות' הם כביכול היחידים ש'בסדר' וכל היתר לא; אלא לעורר את המודעות לכך שטיפולים רגשיים חייבים להיות מבוססים היטב על תשתית תורנית.

אפשר דוגמא ל'אתיקה תורנית'?

"מצבים נפוצים הם בתחום הכפייטיות אבל הטווח רחב בהרבה. למשל, הלכות כיבוד אב ואם החמורות, הלכות חובת מחילה על פגיעה, הלכות אונאת דברים, הלכות לשה"ר, הלכות יחוד וצניעות, והרשימה ארוכה.

"יש גם תחום רחב ומורכב של מצבים בהם על האדם לשמור על נפשו, כלומר על רגשותיו, מהתעללות השפלה ומחיקה; שזו חובה ממש כמו חובת שמירת בריאות הגוף, והנושא דורש דיון מדויק מול הצדדים ההלכתיים, ועוד הרבה.

אז מה הסיפור כאן 'מאחורי

הקלעים', איך כל הדבר הזה

התפתח?

"'תרפיית הבחירה' התפתחה במשך עשרות שנים ומאות אלפי שעות טיפול והדרכה, שבוצעו מול נעזרים מהציבור החרדי בלבד, עם נערים ועם מבוגרים, ועל רוב סוגי הקשיים הקיימים. מדובר בניסיון מצטבר ענק; 'אין חכם כבעל ניסיון'.

"בנוסף, הופעלה כל העת חשיבה רבה כדי

מבני המחשבות על שלל ההסתעפויות, ואיך מנגישים אותם לשינוי אמיתי. כך גם לגבי שינוי התנהגות, והדרך לעבוד עם דמיון, ועם תת המודע, והקשר בין תת המודע למודע, ועוד.

"זה הכל אוקיינוסים של ידע מעשי מקצועי. קצת קשה לכנות אותו טכני, כי מדובר בעולם הרגשות, אבל האמת היא שזה מה שהוא. לא לוקחים מהגויים כלום; לא חוכמה ולא דעות ולא השקפה. עולם הנפש והרגשות של יהודי שיין ל'תורה' – ותורה בגויים אל תאמין!"

אז בעצם – מה הבעיה בפסיכולוגיה?

"עלולים לחשוב שאם מטפל חרדי שומר על סגנון דיבורו ועל עולם המושגים בו הוא משתמש, ואף יזכיר חז"ל או אמרות צדיקים, הרי שהטיפול הוא יהודי למהדרין, וזו טעות חמורה.

"הפסיכולוגיה המודרנית מכניסה את תכניה לתוך המעטפת המקצועית - טכנית, בתחומים של השקפות ודעות וזה מסוכן מאד. אך יש עוד משהו שמסוכן עוד יותר בגלל שהוא סמוי: וזו ההתייחסות הגויית לפשר הקיום האנושי, להתמודדויות החיים, לסבל ולפתרון, ולתכליתיות על הכל, שזו סכנה גדולה בהרבה כי היא סמויה.

"רוב האנשים פונים לעזרה למה שנקרא 'טיפול רגשי כללי', הנוגע במקומות הכי משמעותיים של החיים. מדובר על ערך עצמי וביטחון עצמי, מימוש, סיפוק, מצבי רוח למיניהם ומשברים על ציר החיים, התמודדות עם סבל, זרימה, אושר ושמחת חיים, תקווה, התחדשות, חיי שיגרה מספקים, פיתוח הנפש, מערכות יחסים אנושיות, והרשימה ארוכה. שם ההשקפה הגויית על מהות ומשמעות קיומנו - תיתן את התוכן!"

וחרדים שלומדים באקדמיה לא יודעים לסנן את זה? הם הרי שומרי תורה ומצוות?

"ראשית כל לאקדמיה יש עוצמה אדירה של 'המרת זהות'.

"אספר לך משהו מהשטח: תלמיד שהגיע ללמוד ב'קיווי' לאחר שסיים תואר שני אקדמי ואף עבד בתחום, אמר לי בריאיון הקבלה:

"למדתי במקום המיועד לחרדים, רק מרצים

ללמוד טכניקות למיניהן זה במקום לרכוש יכולת טיפולית; כי אם לא בונים את היכולת הזו - היא לא נוצרת

המעטפת בלבד. יש תוכנית מקיפה ורצינית, יש תהליך למידה ארוך ויסודי, יש מבחנים והוכחות ידע, יש פיקוח, יש עבודה תחת הדרכה שזהו דבר קריטי ביותר, יש קודים של אתיקה, ויש גם סינון; לא כל אחד שבא ומשלם יכול להצטרף.

"יש כללי ברזל של למידה והסמכה, וזה חייב להיות כך. ואכן זהו הבסיס לתוכנית הלימודים ב'קיווי'. לא ביום אחד ולא בשנה אחת. אבל בסייעתא דשמיא עצומה, יש כאן היום מערכת בנויה היטב, הממשיכה לבדוק את עצמה ולהשתפר כל העת, מערכת שמצמיחה ומוציאה לשוק בהצלחה רבה מאוד, יועצים ויועצות חרדיים שהם מאה אחוז מקצועיים ומאה אחוז תורניים.

ולידע הפסיכולוגי אתם מתייחסים בבחינת 'חוכמה בגויים תאמין'?

"הידע הרפואי האבחוני, והידע הטכני על הדרכים להפעלת טיפול, אינם שייכים לגויים ולא נובעים מה'חכמה' שלהם. מדובר על כללים המגדירים באופן מסודר ומובנה את המעטפת ה'טכנית' של פעילות הנפש. זו לא 'חוכמה' במובן של דעות.

"נדגים על מה מדובר. יש 'כח' של 'הקשבה' ותהליכי עומק, שיש בו הסתעפויות רבות ויש את הדרכים הנכונות איך באמת להקשיב, ואיך להיות עם האדם, ואיך לחבר אותו לתהליך פנימי.

"כך גם לגבי שינוי חשיבה, איך מזהים את

דרך השורשים התורניים מבינים את הידע הקליני – הרבה יותר טוב מאשר יוצרי גישות הטיפול שפיתחו אותו

לפצח את החידות הגדולות שיש בתחום: מה נותן לכל שיטה את היעילות שלה? ואיך? ולמה לפעמים לא? וכיצד ניתן להבין יותר יסודי את התהליכים ולשפר אותם, והכל בס"ד עם הרבה יצירתיות וחידושים פורצי דרך. אין לקנות את החומר הזה בשום אוניברסיטה.

"יש כאן ללא ספק סייעתא דשמיא גלויה ומופלאה, שרק מחזקת כל העת את תחושת השליחות העמוקה.

'שליחות' זו כותרת לא פשוטה... אכן כך?

"נכון. 'שליחות' היא הגדרה 'גדולה' וגם קצת שחוקה, אבל היא אמיתית. הרי טיפול רגשי איכותי הוא הכרחי. הציבור החרדי זקוק נואשות למטפלים רגשיים שיהיו תורניים ולא פחות מכך מקצוענים, ושהיו מקצוענים ולא פחות מכך תורניים. מהיכן?

"ואם נתייחס לאלו המתאימים והנמשכים לתחום ורוצים להתמקצע, מהי הכתובת עבורם? להיכן ילכו ללמוד כל אותם אנשים נפלאים ש'יש להם את זה? יש להם בתוכם תשתית להענקת טיפול רגשי יסודי אמיתי ויעיל, זה בנשמה שלהם. מי יוציא אותם אל הפועל? מי ילמד אותם כראוי מה זה טיפול, ומה זו נפש, ואיך באמת עובדים כמו שצריך?

"הם ילכו ללמוד טכניקות למיניהן? או רעיונות יפים? אין להם מזה כלום. הם רוצים להיות מקצועיים באמת, עם כתפיים רחבות, ועם יכולות יסודיות כראוי לתחום.

"ילכו לרכוש תואר? רוב מוחלט לא מוכן לדרוך שם. הרי גם במקצועות הריאליים יש בעיות לא פשוטות - ומי מדבר על עולם הרגש? העולם הפנימי והעדין? לא רק המטפלים הפוטנציאליים לא רוצים, גם רוב המטופלים לא רוצים את זה.

הכל טוב ויפה, אבל רק שם ניתן לרכוש הכשרה מוסמכת. לא?

"ראשית כל - מי קובע את המסמך? יש כאן מעגל סגור בו המסמך החליט להסמך את עצמו להיות המסמך.

"חשוב גם לזכור כי 'תואר אקדמי' הוא ממש לא גימטריה של 'מקצוען מוכח', ובודאי שלא תמיד.

"אבל יש משהו מאוד נכון באופן בו בנויים תהליכי הלמידה באקדמיה, ואני מדבר על

גברים ותכנים 'מסוננים', ולא מדברים נגד; אבל לא היה כלל צורך 'לדבר נגד'. הספיקה העוצמה שהם משדרים, היוקרה, הלמידה העמוקה של דברי 'ההוגים הדגולים' בתחום, והערכה לתבונה ולאישיות שלהם.

"זהו עולם שלם של תרבות, השקפת עולם על החיים ועל הנפש, על הזהות העצמית, על עולמינו הפנימי ומשמעותו, ובאופן סמוי על תכלית קיומנו, והוא מוצג בצורה כה נוצצת ו'עליונה', שמישהו עדיין צריך לדבר נגד? בסיום הלימודים הרגשתי שאני חייב דחוף 'סמינר ערכים' או משהו כזה, בשביל לנסות לחזור לחיבור פנימי מול עצמי כיהודי".

"יש כאן עוד נקודה חשובה ביותר: 'לסנן' זה מורכב מאד, אבל עצם ההסתמכות על 'סינון' איננה רלוונטית, כי נניח שיצליחו לסנן את התכנים ההשקפתיים, ונניח שיכבדו את 'עולם הערכים החרדי', אבל הרי לא לומדים כלום כיצד מפעילים טיפול לחיים יהודיים, וזו תורה שלמה.

"נפש יהודית היא מהות אחרת וכהגדרת הרמח"ל ב'דרך ה': היא מוציאה לפועל את נשמת האדם ואת קדושת היהדות. זה לא רק חסר ברמת היהדות, אלא גם בעצם המקצוענות הנדרשת עבור קהל היעד.

"חשוב מאוד להדגיש: אין הכוונה כלל לפסילה גורפת או להצבת 'קויות' כאלטרנטיבה היחידה. בכל מקום יהיו אנשים טובים ורואייים, העושים את מלאכתם נאמנה ובהצלחה. הכוונה היא להצביע על הגישה בנושא הקריטי הזה.

אבל אמרת שבמצבים פתולוגיים יש לשלוח לאנשי מקצוע?

"ברור. יש שלל מצבים שבהם חובה מוחלטת לפנות לטיפול נפשי מקצועי, וכגון מחלות נפש לסוגיהן, הפרעות מורכבות אחרות - שלא כאן המקום לפרטן, וגם בהפרעות חרדה וכפייתיות כאשר הן מורכבות או עמוקות, ועוד. וכפי שהוזכר, פעמים רבות אנשי מקצוע יסמכו בעיניים עצומות על תלמידי 'קויות', תוך כדי שהם מעניקים את האבחנה ואת המעקב.

"אולם רוב הפונים ליעוץ וטיפול רגשי, הם אנשים נורמטיביים הזקוקים לתהליך איכותי בקשת רחבה של נושאים 'רגילים', וכפי שפירטנו; מדובר על תהליכים של התמודדות וצמיחה, וממש לא על 'טיפולים נפשיים' כהגדרתם הקלינית. מה פתאום זה נהיה 'שייך' לפסיכולוגיה הכללית? זה ההיפך הגמור מכל מה שאנחנו. כן. נפש של יהודי שונה מהותית מנפש של גוי מאז הר סיני.

"יש את הצד 'הרוחני-ערכי' כביכול, של הפסיכולוגיה שעבור גויים הוא נכון, אך עבור יהודי הוא אסון. עבור גויים, והכוונה לגויים 'תקינים', שמירה על הנפש, קשורה לשבע מצוות בני נח שמשמעותן היא קיום העולם באופן נאות, וכלול בכך גם לשמור על החיים הנורמליים. כאשר למשל, גוי 'מוציא את עצמו' מדיכאון זה כמו לשמור על אקולוגיה, כי הרי גם הנפש שלו כלולה ב'עולם' שיש לשמור אותו תקין.

"כהמשך, גוי מבחינתו הוא מרכז העולם והתכלית שלו במימד הרגשי, זה לקבל לעצמו חיים טובים, רוגע ואושר, בדיוק כמו כסף אוכל ותענוגות, והוא בהחלט גם מוכן להגיד תודה לבורא עולם.

כאשר עובדים נכון עם כלי הנפש, נכנסת הרוחניות למקומה המדויק, לפי מבנה הקשיים הרגשיים והמנטליות של האדם ולפי ה'כלים' שלו.

"אצל יהודי - זה משהו אחר לגמרי. נקודת המוצא שונה לחלוטין וכך גם התהליך והתכליתיות שלו. כל דבר שמתרחש בחיי היהודי ובוודאי בעולם הרגש שלו, ממוקד לקשר עם ה', ולהביא את ה' לתוך חייו ולתוך כל מצב עימו הוא מתמודד. כמה עצוב לראות מטפלים חרדיים מוכרים 'רוחניות' של גויים וגויות, ומצטטים בהתלהבות את אותם 'הוגים דגולים'.

אז הטיפול אצלכם מתבסס על הרצאות בנושאים רוחניים?

"הדרך לרוחניות היא חיבור אמיתי. כאשר עובדים נכון עם כלי הנפש, נכנסת הרוחניות למקומה המדויק. לפי מבנה הקשיים הרגשיים ולפי ה'כלים' שלו, ומכאן והילך היא תצמח באמת, בחיבור ובשייכות. לכן חשוב להעניק 'גרעינים רוחניים' בתוך הטיפול - רק לפי המקום האמיתי של הנעדר; כי מושגים שלא נספגים נכון, לא יביאו את האדם לצמיחה - מקסימום ההיפך.

"ולמשל, כאשר האדם יקלוט כיצד מתנהל

תהליך יצירת ה'ערך העצמי' מבחינה נפשית, ויבנה לעצמו מערך רגשי תקין, הוא גם יספוג במקום הכי אמיתי בלב את משמעות הערך מבחינה יהודית, כי כעת הכל אצלו אמת פנימית מוחלטת, ולא משהו שעלול - שלא בצדק, להיתפס כמופשט.

נחזור למיקוד המקצועי - יהודי

"מטפלים חרדיים יכולים לצטט מספרי קודש 'הוכחות' לשיטה בה הם דוגלים, אך למרבה הצער לא זה העניין. הבעיה היא נקודת המוצא, משמעות הקושי ותוכן התהליך ומטרתו. וכדברי הבעש"ט: 'וסרתם - ועבדתם', ע"ז איננה רק כשעובדים בפועל, אלא עצם זה שסרים מה', יוצאים מהקשר הנכון לה' ולתורתו, זו כבר ע"ז.

"ולא רק בחדר הטיפול. אנו רואים בעיתונות החרדית לכל גווניה, כיצד מנחילי הגישה האקדמית הופכים להיות ברי סמך על עולם הנפש והרגשות. הם יעניקו את הידע המקצועי כיצד 'לחיות את עצמינו'; כיצד להתמודד עם 'משבר גיל הארבעים' או העשרים או השבעים; כיצד לנהל חיי נישואין ומשברים זוגיים, ומערכות יחסי אנוש בעבודה ובבית, וקשיי גיל הנעורים, ומימוש וסיפוק וצמיחה והתמודדות עם יסורים וסבל, ועוד שלל מצבים רגשיים.

"וכאמור, נדגיש שוב, אין כאן כל כוונה לפסילה אלא להצפת הנושא. זה בהחלט לא כולם ובהחלט לא תמיד, אבל עדיין פעמים רבות נראה כיצד קובעי 'דעת הקהל' החרדית מתבססים על עולם הנפש והמודעות הלא-יהודיים.

"אין אפשרות להרחיב יותר. לסיכום, האם ניתן לחבר את ה'גוף' של ידע קליני, הרפואי והטכני בלבד, עם 'נשמה' יהודית תורנית מלאה? ב'קויות' מאמינים שבהחלט כן, משקיעים בכך את 'כל הנשמה' ורואים בס"ד תוצאות נפלאות.

הרב צישינסקי - מילות סיום...

"הכח של 'תרפיית הבחירה' הוא אמת פשוטה. בין בגישה הטיפולית, בין בהכשרת יועצים ובכל ההתנהלות. אנשים שואלים הרבה שאלות של 'איך יתכן' ו'האם אכן כך' ועוד ועוד. אין לי מושג מהיכן הגיעה הזכות הזו, אבל זו בס"ד מציאות. לאנשים איכותיים מהחיבור החרדי הנמשכים לתחום - יש כתובת אמיתית לממש את עצמם; להצליח לעזור ולהציל לרומם ולהצמיח, ולהיות לישיע רב לאלפי נפשות הממתנות להם.

ברכת קודשו של מרן שר התורה זצוקללה"ה

בחודש אלול תשפ"א
זכינו להיכנס למרן שר
התורה זצוקללה"ה
להציג את פעילות
'קיוית' ולבקש את ברכת
קודשו.

מרן שה"ת קרא את כל
מכתב ההמלצה של
הגאון הגדול רבי שמואל
אליעזר שטרן שליט"א,
ובירך: 'הצלחה רבה'

מכתבי ההמלצה הנוספים
התקבלו לאחר תאריך זה.

שמואל אליעזר שטרן
חבר בד"צ דמון הגר"ש ואונר צוק"ל
ראש ישיבת חתם סופר
רב מערב בני ברק

את כוחו ורב חילו, נוכחתי לראות מקרוב, כשבא אלי להתייעץ בענייני עבודת הקודש, בהכוונה יסודית, לאמונה טהורה ולחיים יהודיים פנימיים, והכל מתוך ידע רפואי שיש לו באופן רחב ויסודי, הנדרש כידוע כדי לעסוק כראוי בענייני הנפש, וכבר זכה בס"ד להיות שליח נאמן להציל מאות ואלפים מדרת שחת, ולהעמידם בדרך הישרה עפ"י תורה, ללא תערובות דעות והשקפות זרות, יהי נועם ה' עליו ומעשי ידיו יכונן.

דער זון

Sept 11/12

7 Nov

2" 76 SL

[illegible]

٧٧٧

ایکسپریس

חוקס ע"י
מרן הגאון
רבי בצלאל זילטי זצ"ל
רבה של ירושלים

*Established by
Hagaon Harav
Bezalel zolty זצ"ל
Chief Rabbi of Jerusalem*

ישיבה גבוהה
Yeshiva
כולל אברכים
Kollel
ספריה תורנית
Talmudic Library
קרן גמילות חסדים
Free Loan Fund
תומכי תורה
Scholarship Fund
קרן שורה לחתנים
Student Aid Fund

רח"י חזקיהו המלך 25, ירושלים מיקוד 93190 ת.ד. 4685 טל. 02-5639922 פקס. 02-5667467
 - Chizkiyahu Hamelech 25, Jerusalem 93190 P.O.B. 4685 Tel. 02-5639922 Fax. 02-5667467. Yad Aharon Inc. I.D. no 51-0469527 TAX Deductible in USA
 USA Address: 200 B. Main Ave. Passaic N.J. 07055. No tangible goods or services were provided in exchange for this donation.

מהפך או חיקוי

'קייטי' באתגר המקצוענות

כל השאלות

הקשות באמת

אודות מרכז 'קייטי'

וגישת 'תרפיית הבחירה' מול עיניים בוחנות וביקורתיות של אנשי מקצוע

אליהו אנסבכר

מתייחס לשאלות המסעירות את הענף

חיים קוטלר

בתזמון מדהים, נוצר קשר עם איש מקצוע חרדי, אליהו אנסבכר. אנסבכר ערך לאחרונה מחקר על התפתחות עולם הנפש והטיפול החרדי בשנים 2000-2020 למניינם, כאשר הרב צישינסקי עלה בו כאחת הדמויות המרכזיות והמשפיעות ביותר בתחום. כחלק מהשלמת המחקר נוצר הקשר, ואנסבכר הסכים ברצון להתייחס לסוגיה הלוהטת.

אליהו אנסבכר מסיים הכשרה בפסיכולוגיה קלינית, ומשלים כעשור של למידה. לאחר מסלול כה ארוך ומסיבי, ולאחר השקעה עצומה של משאבי זמן וכסף ואף השקעה נפשית בלימודים, ולאחר ההכרה המקצועית אליה הגיע, היה ניתן לצפות שהרב צישינסקי יהווה עבורו 'סדין אדום'; כמעט ניתן לומר 'כמקובל בתחום'. אולם למרבה ההפתעה שמענו מנגינה אחרת, שונה מאוד ומרתקת ביותר.

אחד הרגעים המאתגרים עבור הרב אשמה צישינסקי הוא, הרגע בו עבודתו פוגשת בבוגרי מסלולי הכשרה מוכרים. הרב צישינסקי הוא מהפכן; הוא פועל מחוץ לכותלי האוניברסיטאות וגישתו עצמאית לחלוטין – למרות שהיא נסמכת על היסודות המקצועיים של עולם הטיפול. מובן בהחלט מדוע למסד, בדגש על חרדים שעברו את המסלול הממסדי, לא קל 'לאכול' את התופעה. מצד אחד הם אינם רגילים לחשוב על גוף נוסף כסמכות להכשרת מטפלים, אולם מצד שני הם גם לא יכולים להתעלם ולא לבטל את המתחולל בשטח.

חיפשנו ליצור מפגש של דיון פתוח. להעלות את הנושא על השולחן מול איש שיד לו בלימודים ממסדיים, ולשאול את השאלות הגלויות ביותר. הבא ונראה, האם המסלול ב'קייטי' איתן דיו כדי לעמוד באתגר של ביקורת נוקבת.

הראיון המלא

"בעולם הטיפול הרגשי במגזר החרדי" פותח אנסבכר "התחולל מהפך עצום בעשרים השנים האחרונות. בעבר, הייתה מודעות נמוכה. הרבה מאוד אנשים פשוט סבלו ואף התפרקו, ולא פנו לעזרה מקצועית למרות שהיא יכולה לסייע להם רבות. אכן הייתה סטיגמה קשה על עצם הפניה לטיפול רגשי, אבל הייתה בעיה קשה נוספת.

"עולם הטיפול נתפס כמנוגד מעצם מהותו לאורח החיים היהודי, עקב היסודות התרבותיים החילוניים שהקימו ואחר כך פיתחו אותו. החל מפריד וכלה בכל הגלריה הרחבה של מפתחי הגישות הטיפוליות.

"בנוסף, היה קושי רב במפגש עם מטפל שאינו חרדי ופעמים רבות גם איננו דתי, ואלו היו כמעט כל המטפלים בתקופה ההיא. חשוב לשים לב שמפגש טיפולי מטבעו מייצר קשר קרוב ואישי; לא קשה להבין עד כמה מפגש עם דמות מחוץ לקהילה במסגרת שכזו מהווה איום.

"בעיה נוספת ומהותית לא פחות היא התכנים העולים במהלך טיפול מסוג זה, תכנים העשויים להיות בעייתיים מבחינת ההשקפה היהודית. ובנוסף, חלקם גובלים באיסורים, כמו לשון הרע, כיבוד הורים, לדון לכף זכות וכדומה. סיבות אלו

תורמות חלק נכבד להתרחקות החרדית מעולם הפסיכולוגיה.

אבל יש שיטענו שאין בעיה בתכנים של הפסיכולוגיה, והכל זה רק 'מקצוענות'.

"אמנם יש כאלו שיראו בהכשרה פסיכולוגית אקדמאית את חזות הכל, וכאילו אין קשר בין תכני הטיפול לבין הצד הקליני של התהליך, אבל בעיניי זה פשוט לא נכון ולא מציאותי. הם שוכחים כי כל מטפל וכל שיטה מעורבים עמוקות בתרבות שממנה הם צמחו, והם לא תמיד מתאימים לעולמו של המטופל. זה לא יכול לעבוד.

"אם תרצו, זו התשובה לשאלת השאלות בכל המחקרים שנעשו על המגזר החרדי, מדוע הם אינם נעזרים די בטיפולים רגשיים, למגוון בעיות העשויות לקבל מענה הולם.

"אולם כל זאת שייך לעבר.

בעשורים האחרונים חל שינוי עצום במגמה, הסטיגמה מטיפולי רגשי הלכה ופחתה, ובמקביל קם דור של אנשי מקצוע חרדיים. בעשור האחרון כבר נוצר שינוי של ממש בשטח החרדי, בדמות הקמת

עשרות מכוני טיפול, מרפאות בתחומי הנפש, והתמסדות עולם רחב של מטפלים חרדיים.

"הנתונים הללו משקפים מהלך רחב שלא התרחש מעצמו. הבנתי שיש אנשים שהם אלו שהרימו ראשונים את הדגל והם האחראים למהפכה. רציתי לחקור את העניין, כדי להבין לעומק את ההתפתחויות ולהסיק מסקנות על המשך הדרך.

"ערכתי בירור מקדים על הנושא לפי כל הכללים הנדרשים. חשוב לציין שמחקר זה מהווה חלק מתהליך ההסמכה שלי, והוא נערך באופן הכי מקצועי ובלתי תלוי שיש. הגעתי לכמה דמויות מובילות, וביניהן תפס מקום כדמות מרכזית - הרב שמחה צישינסקי.

"הסתקרנתי והתחלתי להתחקות אחר האיש, לעיין בחומרים שלו, לעקוב אחר השמועות אודותיו, ולתחקר ביסודיות תלמידים שלו. צפה מול עיניי דמות מרתקת ביותר, אדם מפתיע.

מהן ההפתעות?

"הופתעתי מהעיסוק המסיבי שלו בלמידה מחקר והתעדכנות. הוא כבר שנים רבות שוקד ולומד ללא הפוגה, וגם כעת לאחר כל ההישגים, הוא לא מפסיק ללמוד ולהתעדכן ולהמשיך להתפתח הלאה. זה

כשאתה רואה

את העבודה שביצע

צישינסקי אתה מבין

שמישהו עשה צעד גדול

קדימה, ואתה מבין

שנתקלת בתופעה

משמעותית

ומפתיעה מאוד

אומר המון על האדם ועל היכולת שלו להעמיד תלמידים.

"כחמשך, מפתיעה אותי היצירתיות שלו, בהקמה של בית ספר רציני ביותר ללימודי הכשרה. היכולת לארגן את הידע העצום באופן מסודר וברור, וגם ההתאמה המלאה של החומרים למבנה של המטופל החרדי ושל התלמיד החרדי.

"הוא בהחלט מתאים למשבצת בה הוא התמקם. הרי מה שעומד מאחורי מייסדי שיטות הטיפול - שאת המתודות שלהם לומדים בהכשרות המקצועיות, זה היסודות המחקריים עליהם הם מתבססים, וכחמשך, התובנות שלהם על עולם הנפש וניסיונם הטיפולי. זה בדיוק מה שעושה הרב צישינסקי, באומץ רב.

נעבור רגע להכיר אותך יותר. במבט לאחור, מה בעצם הביא אותך לתחום?

"אני מונע מתחושת שליחות אישית. הרגשתי שהציבור החרדי זקוק למטפלים חרדיים מתוך המגזר. הכל התחיל כשימשיתי בתפקידים חינוכיים ועלה צורך בהתערבויות מקצועיות. וכשיפסתי אז, כבר לפני עשור ויותר, היה קשה עד בלתי אפשרי למצוא מענה בתחום.

"אי אפשר להתווכח כי כאשר נער חרדי בא לקבל טיפול מול פסיכולוג, על המטפל לדעת מה זה 'חיידר', מה זו 'ישיבה קטנה', ומה המטופל מתכוון כשהוא מדבר על 'יצר הרע או על אמונה וביטחון. אני לא מתכוון רק ליכולת להשתמש במילים ובכותורות שאת זה ניתן לדקלם, אלא לדעת את המהות ואת כל הניואנסים הכלולים בכך. הוא חייב לדבר את השפה של המטופל וזה לא היה אז. משם באתי.

"כשיפסתי, מצאתי את המטפלים המקצועיים שלא מדברים את השפה שלנו, או מטפלים שמדברים את השפה שלנו אבל חסרי מקצועיות לתחום. ההרגשה של מטופלים חרדיים במצב כזה היא שהם עומדים מול שוקת שבורה"

במסלול

של צישינסקי,

החשיבה המגזרית

מובנית בתוך חומר

הלימודים; אתה לומד

להיות מטפל חרדי

ולעשות את זה

נכון

וכיום אתה סבור שחרדי הפונה ללימודים אקדמאיים, יהפוך בסופו של דבר למטפל מתאים למגזר?

"ממש לא בהכרח! לימודים אקדמאיים יכולים לעזור לו להיות מטפל מקצועי. אבל האם הם יתפכו אותו למטפל מתאים למגזר? לא בטוח. ולא רק אני חושב כך. פסיכולוגים חרדיים מקצועיים ורציניים שאני מכיר, מסכימים על הצורך בייחודיות וברגישות שיש לפתח, כאשר מטפלים באנשים מתוך הקהילה.

אתה משחרר כאן כותרת מרעשה...

"אתה שומע רעש? אני לא..."

"אולי התכוונת כל כך לשמוע רעש של התנגדות מצדי - והיא פשוט לא באה. הנוסחה היא מאד פשוטה: מעבר לפסיכיאטרים ולפסיכולוגים

"הידע הטיפולי צריך להיות מותאם להווי החרדי, למצוקות ולקשיים האישיים, שנוצרים מתוך אורח החיים הספציפי, וכך צריכים להיות גם הפתרונות. צריך כאן מהלך עצום של הגדרה ובניית תשתיות, ובעצם סוג של יצירת משהו חדש. יש צורך לרכז את כל התוכן הקיים, ולהעביר אותו סינתזה מול מציאות החיים החרדית, על כל הניואנסים וההתמודדויות הנובעות מכך.

"ברור שהאקדמיה לא עוסקת בכך במלוא המרץ... אמנם עם הזמן, כן קיימת התעוררות לצורך בהבנת התרבות של המטופל בתוך התהליך האבחוני, ובוודאי גם הטיפולי, אך מטבע הדברים, העולם האקדמי ככל הנראה איננו מתכוון לעבוד על כזה פרוייקט.

"כשאתה רואה את העבודה שביצע צישינסקי, אתה לפתע מבין שמישהו עשה צעד גדול קדימה. זה מאד נכון. מאוד מותאם לקהילה החרדית וליסודות היהודיים שנמצאים בבסיס. אתה רואה את זה קיים ועומד, ואתה מבין שנתקלת בתופעה משמעותית שאי אפשר להתעלם ממנה."

על סמך מה אתה מאבחן את יכולותיו של צישינסקי? מהם כלי המדידה שלך לנושא?

"תחום הלימודים שלי הוא 'פסיכולוגיה קלינית רגישת תרבות'. מה שעומד בבסיס הרעיון של התחום הוא ההבנה, שהפסיכולוגיה צריכה לשלב את התשתית המנטלית של האדם, כחלק מהבנת הנפש שלו; זה חלק מהזהות של האדם, ואם אתה לא מבין את זה אתה לא יכול לסייע לו באמת.

"הגישה מערערת את ההנחות של המאבחן המיתולוגי, שהביט מתוך מקומו ודרך משקפיו

קליניים שיש להם את המקום החשוב וההכרחי שלהם, יש בהחלט צורך במטפלים טובים, שמסוגלים לקום מתוך הקהילה ולדבר בשפה שלה באופן מובנה.

"אוסף לך עוד נקודה: בלימודי פסיכולוגיה באקדמיה, ישנו מתח סמוי בין המטרה להכשיר את התלמיד כמטפל ובין מטרה שונה לגמרי: לעשות ממנו חוקר. כלומר לייצר יכולת של עיסוק בצד התיאורטי של בחינת שיטות שונות ומחקרים על יעילות וכדומה. בפועל, חלק נכבד מאד מחומרי הלימוד ומתהליכי ההסמכה בפסיכולוגיה קלינית - עוסק בצד המחקרי והתיאורטי.

"כשאנחנו באים לבחון את צרכי הקהילה החרדית, יש להשקיע בפיתוח מסלולי לימוד שעסוקים בהעצמת היכולת הטיפולית; בכך יש להשקיע 'עד הסוף'. ואכן אצל צישינסקי, מטרת העל שלו, היא להפוך את תלמידיו למטפלים-מסייעים הכי טובים שיש.

ומה בדבר הצד הקליני שמקבלים באקדמיה, הוא כן מתאים למגזר החרדי?

"מכיוון שהייתה לי מטרה עצמאית של שליחות ועזרה לקהילה שלנו, יכולתי להתבונן, להביט בתמורות המתרחשות במגזר החרדי, ולהבין כי הפתרון לא נמצא בהכרח רק בלימודים אקדמאיים.

על העולם שבחוץ, וקבע אבחנות, כללים, וגישות טיפוליות, לפי תרבותו שלו.

"כיום, יש הבנה שהקשבה מקצועית למטופל, זה לא רק להיות מכיל רגיש אמפטי ומיומן. כדי להבין מצוקה, אתה חייב לרדת להבנת המשמעות של עולם הזהות הפנימית של המטופל. לכן, בדרך לספק את הצרכים של הציבור שלנו, יש צורך באנשים מתוך הקהילה שלנו."

"הביקורת על ציינסיסקי באה מתוך תפיסות ארכאיות, שבאות מעולם חיצוני, ונסמכות על תפיסות חיצוניות, החושבות כי הן מסוגלות להבין טוב יותר את הצרכים שלנו. בעצם הביקורת שלהן, הן מסגירות חסר ברגישות תרבותית שהיא בעיני חלק מהמקצועיות הטיפולית הנדרשת.

ואם מדובר בבוגר חרדי שהשלים את לימודיו באוניברסיטה? הוא הרי כן מבכרים.

"התפיסה של לימודים אקדמיים בתחומי הפסיכולוגיה החינוכית והקלינית - זו הדרך היחידה לרכישת יכולת טיפולית מקצועית, היא לא נכונה בעיני. גם התפיסה שאם יש לך יכולת מקצועית אזי יש לך את הידע המתאים לטפל בכל תרבות, ועליך רק לבצע 'התאמות' של קודים ושפה, זה דבר שאני לא מקבל באופן פשטני.

"בסופו של דבר גם אם למדת את המסלול עד הסוף, וגם אם אתה חרדי, אתה תצטרך לעבוד ולהמשיך ללמוד כדי להיות מטפל מותאם למטופלים שלך, גם אם אתה חרדי כמותם.

"ללא זאת, אין לך באופן אוטומטי את ההבנה על החיבור בין הקושי הנפשי לבין הזהות של המטופל החרדי. לכן חשוב כל כך, שאצל ציינסיסקי מכוונים לכתחילה ללמידת החומר המקצועי בשפה החרדית; כך אתה לומד את החומר המקצועי - בסנכרון ההכרחי עם המבנה של האדם בו אתה פונה לטפל.

"בנוסף, חשוב לזכור שפסיכולוג אינו אוסף של ידע, אלא האדם עצמו והיכולות האישיות שלו הן המשמעותיות כאן. לכן, גם אם למדת את כל השיטות, למדת פסיכודיאגנוסטיקה ולמדת פסיכולוגיה פסיכודינמית, וסיבטי, ולמדת שלל גישות לפסיכותרפיה, עדיין חסר לך משהו יסודי בהפנמת החומר, אם לא למדת אותו בהתאמה למגזר.

"במסלול של ציינסיסקי, החשיבה המגזרית מובנית בתוך חומר הלימודים; אתה לומד להיות מטפל חרדי ולעשות את זה נכון.

יש ייחודיות ל'קיוי' ביחס לכל הקיים בענף במגזר החרדי?

"ישנן עוד שיטות וגישות, וגם להן יש את מקומן, אבל אף גוף לא מתקרב למודל של ציינסיסקי, להיקף, למסלול הלימודים המחייב, לשילוב הידע מעולמות שונים והפיכתו למתודה טיפולית מסודרת ומאורגנת; זה משהו שאין דומה לו.

הביקורת על ציינסיסקי באה מתוך תפיסות ארכאיות, הנסמכות על גישות החושבות כי הן מסוגלות להבין טוב יותר את הצרכים שלנו

"יש כאן עוד משהו. כשאתה בודק את תוכנית הלימודים של ציינסיסקי, אתה מגלה שימוש בלתי כוסק במקורות ידע מחקריים, מגישות הטיפול שהתפתחו לאורך השנים; הוא מלמד את העקרונות המנחים של התהליכים הקליניים, וזו בעיניי תשתית מקצועית ראויה ומרשימה ביותר.

"בנוסף, לומדים גם את גבולות הטיפול. התלמידים של ציינסיסקי לומדים על המגבלות שלהם ושל השיטה אותה למדו, ושהיא לא מתאימה לכל תחום. עליהם לשים לב היכן נדרש גיבוי מאיש מקצוע חיצוני, ובאילו מצבים כל הטיפול חייב לעבור לגורם אחר. כך נראית גישה מקצועית. היא לא חוששת להכיר במגבלות, להיפך, ההכרה בגבולות מעידה על תקן ראוי ועל מודל איכותי בכל קנה מידה. בכל מה שקשור למקצועיות, הוא מדויק בלי לעשות 'קיצורי דרך', וזה פשוט נעשה נכון.

"את הטאצ' המקצועי פוגשים גם במבנה של מסלול ההכשרה. הלימודים הינם רציניים ויסודיים, מערכתיים ומחייבים.

"כשאדם מגיע ללמוד טיפול רגשי הוא לא בא ללמוד מקצוע עבור פרנסה בלבד, וגם לא לרכוש רק ידע מעשי. הוא נכנס למסלול שהולך להעביר אותו שינוי בחיים. זהו תהליך שדורש זמן גם ללמידה מקיפה וגם להבשלה, הפנמה, צמיחה, ורכישת מודעות עצמית עמוקה. במגזר החרדי מצאתי כזו התייחסות ללימודים רק אצל ציינסיסקי.

אתה בעצם מעז לומר שהיפך ממה שציפינו לשמוע מאדם כמותך. האם מסתתרת כאן בשורה? האם האקדמיה מסוגלת להכיר במודל חוץ-אקדמי כמו של 'קיוי'?

בעיניי, הקריטריונים של 'קיוי' צריכים להיות קו מנחה ללימודי פסיכותרפיה במגזר, זו התממשות לחלוט של אנשים רבים

"הייתי רוצה להאמין שכן, אבל למה צריך לצפות שהם יכירו? מי שבפועל צריך להכריע בשאלה חשובה זו, זה לא האקדמאים, אלא הציבור ונציגיו האוטנטיים, כלומר: הרבנים.

"אם הם, וכמובן ציבור הנועזים, סומכים על הדרך ועל השיטה, מקבלים מענה אמיתי ופתרונות ראויים, הם אלו שאמורים לקבוע את הלגיטימיות של השינוי המהפכני הזה, ואני חושב שזה כבר קורה.

עדיין, לאנשים מהאקדמיה, בדגש על חלק מהאקדמאים החרדים, יש טענות. בעיניהם מדובר בהתחזות, ולדעתם 'איסור חמור' להכשיר מטפלים רגשיים ללא מטריה אקדמית. אז אולי הכרה כלשהי מהאקדמיה תשקוט את הרוחות?

"קודם כל, אתה צריך לחלק בין טענות לבין ביקורת. ביקורת היא דבר חיובי ונצרך. אני בעד ביקורת שבאה ממקום מעריך, שנותן אמון ביכולת של האדם שמוול לקבל ביקורת. גם לי יש בקורת על 'קיוי', ביקורת בונה, מה צריך להיות יותר או

מה צריך להיות אחרת, אבל המרחק רב בין זה ובין ביקורת שבאה ממקום של ביטול. ביקורת, של 'מי שמך?' או במילים אחרות 'מי אתה בכלל?' אף אחד לא יכול לבוא ולהגיד שאני ואפסי עוד, ורק גישה פלוגית היא הגישה היחידה הנכונה; יש מקום להתרחבות ולצמיחה בתחום.

"אבל מעבר לכך אני חושב שהפתרון לשאלה הזו, נמצא במקום אחר. הפתרון של גישה מבוססת כמו זו, הוא להמשיך במה שעושים. לא לחפש חותמת, אלא להיות טובים יותר, לשפר את היכולות הטיפוליות עוד יותר, להבין מדויק יותר את התפיסות המנטליות מול הטיפול ולשפר את השילוב. וכן, גם לקבל ביקורת נכונה. זה מה שיקבע בסופו של דבר גם את ההכרה החיצונית.

"אני מאמין שאת הפסיכופתולוגיה והפסיכותרפיה יש להבין בתוך ההקשר המנטלי, ומי שמוסמך לקבוע תקפות ומהימנות זו הקהילה עצמה.

מצד שני גוף אקדמי הוא גורם חיצוני שיכול להעניק פיקוח, וגם לקבוע ללא משוא פנים - מהם הסטנדרטים המתבקשים, לא כדאי?

"אכן, סטנדרטים ופיקוח נדרשים ביותר, אבל האם זו אמורה להיות הכתובת הנספכת למתן הכשר לתכנית כמו 'קיוי'? לא ממש מציאותי. מה שעומד בעורכנו הוא שאין גוף על-אקדמי, שיבדוק את מתכונת הלימודים של 'קיוי', ויקבע - בלי הטיות כאלה או אחרות אם הוא עומד בסטנדרטים הנדרשים לכל דבר, ולדעתי האישית הוא בהחלט עומד.

"לאקדמיה עצמה מגוון שיקולים וכללי מדיניות תלוי תרבות וחברה, שיתכן ולעולם לא יאפשרו לה להכיר בסטנדרטים ובמנגנון הפיקוח של 'קיוי', גם אם הוא ראוי ביותר להכרה זו.

"קיוי", הצליח ליצור סוג של יש מאין, ונמצא בסטנדרטים אחרים מכל מה שהכרנו במגזר. כך גישה מקצועית נראית, היא בנויה מהמקום הכי נכון, מתוך המגזר ולא מחוצה לו. הלימודים, ההדרכה, הפיקוח והפרקטיקום, תואמים אחד לאחד את עקרונות המקצוע.

"מכיוון שציינסיסקי לא עושה הנחות בכל הקשור לבסיס המקצועי, הרי שבסופו של דבר, התוצאה שלו היא נכונה, והיא עומדת בזכות עצמה. ההקפדה על כל הכללים, וההתאמה המלאה לזהות החרדית, מביאים את המקום לעמידה בסטנדרט מקצועי ראוי. לכן, לא חושב שהמטרה כאן היא לקבל 'תו-תקן' של גוף מתרבות אחרת.

כמה מילים לסיום...

"בעיניי, הקריטריונים של 'קיוי' צריכים להיות קו מנחה ללימודי פסיכותרפיה במגזר החרדי. מבחינתי, אני רואה כאן התממשות מדימה לחלוט של אנשים רבים, שהיו לציבור החרדי מטפלים רגשיים איכותיים, עם התאמה מלאה למגזר על כל גווניו ואגפיו.

מה עומד מאחורי

התעודה הנחשקת

במגזר?

- הכשרה מסיבית ■ מקצוענות-על ■ תורניות מוחלטת
- גישה קלינית רחבה ופוצת דרך ■ השמה גבוהה ומושקעת
- המסלול הנכון להצלחה מוכחת ■ סיבוק מימוש ופרנסה

קייטית. הדבר האמיתי.

שלוש שנות לימוד גדושות בחומרים רלוונטיים בלבד, עם מסע מדהים של הפנמה, שינוי עמוק, צמיחה פנימית והבשלה של 'נפש מטפל'.
ב'קייטית' ממוקדים בס"ד בחזון הגדול של הקמת דור יועצים רגשיים שהינם 'מאה אחוז' מקצוענים ו'מאה אחוז' תורניים, והכל באופן שורשי.

כך מצליחים באמת ולאורך זמן!

לא רוכשים שלל 'טכניקות' ולא אוספים 'ארגזי כלים', רעיונות ושיטות. לומדים הכשרה רחבה ויסודית על בסיס הגישות הקליניות המוכחות,
עם המיקוד פורץ הדרך של 'תרפיית הבחירה', המבוסס על מאות אלפי שעות טיפול, ניסיון, פיתוח ויצירתיות, במשך כשלושים שנות פעילות.

כך נעשים איש-מקצוע אמיתי!

לומדים לזהות מצבים פתולוגיים-קליניים בהם חובה להפנות לטיפול אצל פסיכיאטר או פסיכולוג קליני, וגם כיצד לעבוד בתיאום ותחת סמכותם,
ובמקביל, יודעים היטב כיצד לסייע במקצוענות ובאיכות לפונים הרבים לסיוע רגשי שהינם נורמטיביים, וזקוקים לייעוץ והכוונה בשלל קשיים רגשיים.

כך פועלים באחריות יושר ואמינות!

ב'קייטית' מתאימים את הלמידה להווי החרדי בבת-עיננו, מבלי לצאת מהבית ומהמשפחה בסגנון 'סטודנטי', ויחד עם זאת מגיעים לפיסגה,
עם היקף בלתי נתפס של 600 שעות למידה ו-250 שעות פרקטיקום! מודל הלמידה פותח נבדק ושודרג לאורך שנים, ונוחל הצלחה כבירה.

כך יוצרים סטנדרט למידה חרדי ראוי!

התעודה היוקרתית של 'קייטית' פותחת לבוגר את השוק הפרטי החרדי שהינו הפעיל והרווחי ביותר. אחוז ההשמה לקליניקות פרטיות הינו
למעלה מ-50%, אחוז מפתיע וגבוה. בנוסף, קיימת אופציה לעבודה בשכר ציבורי, בפריסה ארצית, עם החזרים מקופ"ח. מופעלים מיזמים ושיתו"פ
מגוונים, וכן תהליכי הדרכה והכוונה להשתלבות עצמאית בשוק העבודה.

כך מממשים את הרצינות וההשקעה!

הסילבוס

(תוכנית הלימודים)

האסוציאציה

של מחזור תשפ"ד ב'קיויתי'

קבלו את הסילבוס - במשלוח עד הבית ביצירת קשר: 1000-56-1599 שלוחה 6

במייל: 1@KIVITI.CO.IL | באחר 'קיויתי' WWW.KIVITI.CO.IL

כותרות חומר הלימודים, לכל כותרת - פירוט רחב ומקיף בסילבוס:

1. יסודות ועקרונות של טיפול רגשי כללי וההקבלה לגישת CBT. החיבור של 'מעמקים' עם 'כאן ועכשיו'.
2. יסודות מרכזיים של שיטות נפוצות נוספות והבנת המושגים: 'שפה טיפולית' ו'נפש מטפל'.
3. תובנות יסודיות על פסיכולוגיה כללית מול מקצוענות חרדית; הקריטיות של שפה קלינית ושורש תורני.
4. יסודות ועקרונות של טיפול קוגניטיבי - התנהגותי, למידה רחבה ויסודית.
5. הבנות עומק של עקרונות 'תרפיית הבחירה' בהקבלה ל-CBT, הדומה והשונה.
6. הפרעות חרדה למידה יסודית, ופרוטוקול טיפולי רחב ומקיף.
7. כפייתיות ואובססיות (OCD) למידה רחבה ופרוטוקול טיפולי, עם התייחסות עומק לתשתיות המזינות.
8. טיפול רגשי לפי 'תרפיית הבחירה' עקרונות ומבנה קליני, כיצד נוצרה פריצת הדרך הטיפולית - בתאוריה ולמעשה.
9. טיפול רגשי: טיפול קוגניטיבי - הפעלה. למידה רחבה ופרוטוקול טיפולי לפי המבנה הקלאסי של טיפול קוגניטיבי - והשדרוג לפי 'תרפיית הבחירה'.
10. טיפול רגשי: מנגנוני הגנה ותהליכי עומק. העיקרון של 'מנגנונים אקטיביים'; טיפולי עומק בעבר ובילדות, כולל מצבים מורכבים ומסובכים.
11. טיפול רגשי: הפרעות מצב רוח. למידה יסודית ופרוטוקול טיפולי על מגוון מצבים רגשיים, וכיצד מפעילים נפש.

12. טיפול רגשי: דכאון. הציר הקליני ובמקביל הציר הקיומי לסוגיו. למידה רחבה ופרוטוקול טיפולי.
13. טיפול רגשי: משולש הקיום: ערך עצמי, דימוי עצמי, ביטחון עצמי. למידה רחבה ופרוטוקול טיפולי.
14. הפרעות ויסות - קשב וריכוז (ADD-ADHD): הפרעות ויסות חושי ■ ויסות רגשי ■ הפרעת התנגדות (ODD) ■ הפרעה בעיבוד חושי (SPD). ידע אבחוני ומעשי מקיף, ופרוטוקול מלא לטיפול בצד הרגשי של הפרעה.
15. קשיי גיל הנעורים למידה שורשית ופרוטוקול טיפולי רחב ופורץ דרך.
16. תלות. מצבי 'תלות' והקשר ביניהם - ופרוטוקול טיפולי.
17. מושגי יסוד על התמכרויות; עקרונות של חיווט מוחי.
18. קורס ההעשרה ממוקד: מ-12 הצעדים ל-13 הרחמים, התמכרויות וגמילה - הכח לבחור. ידע מקיף להתערבות טיפולית בספקטרום רחב של התמכרויות, כולל אוכל, עישון, אלכוהול, מדיה, ועוד.
19. הגדרות אבחון קליניות למידת תהליכי אבחון וניהול-פגשה; חמשת התדרים של הקשבה, והמעבר מהקשבה לטיפול.
20. קורס ההעשרה ממוקד: פסיכופתולוגיה רב-שכבתית. למידת עומק שורשית לפיתוח יכולת אבחונית מקיפה, בניית תמונה קלינית, ותכנון טיפול.
21. הפרעות אישיות. הבנה רחבה, אבחנה, ודרכי התערבות. הבנה היכן לא להתערב

והיכן ניתן לסייע.

22. גישות של קשיבות, מיינדפולנס, DBT, וההקבלה ל'תרפיית הבחירה', בדגש על התייחסות להפרעות אישיות ושלל סוגיות טיפוליות נוספות המקבלות מענה מפורט.
23. עולם התרופות הפסיכיאטריות - הכרה רחבה. שילוב תרופות בטיפול פסיכולוגי, מתי וכיצד, עבודה משולבת עם פסיכיאטרים ופסיכולוגים קליניים.
24. טכניקות של תת-מודע בשילוב שפת 'תרפיית הבחירה' - בדגש על גישות נחקרות ומוכחות.
25. קורס ההעשרה ממוקד: אבא-אמא-ילד, שילוב מודע ותת מודע בטיפול. קורס פרקטי-קליני לרכישת יכולת משודרגת, כיצד לשלב רכיבים של מגוון גישות 'תת-מודע' בתוך השפה הטיפולית.
26. סדנת הרפיה תיאוריות וטכניקות של הרפיה, הצד התאורטי והמעשי.
27. קורס NLP בהתאמה למבנה הקליני של 'תרפיית הבחירה'. מאת הרב משה גדליה לב, יועץ בכיר ומדריך ב'קיויתי'.
28. השורשים התורניים של עולם הרגשות, וכיצד לנהל טיפול קליני מתוך שורש תורני.
29. שיעורי השלמה והעשרה, וסדנאות ממוקדות לשיפור היכולת הטיפולית בספקטרום רחב של נושאים, כולל השמה.
30. סדנת אתיקה תורנית וכללית

על 'טיפול רגשי תורני'

ב כל שיטת טיפול רצינית – יש גרעין אמיתי; זה שפיתח אותה 'עלה על משהו'. הוא מצא רובד מסויים בכוחות הבריאה, ובנה סביבו את התיאוריה. אם זה תהליכי הקשבה וירידה לשורש, ואם זה תהליכים המבוססים על הפעלה מעשית בצורות שונות, אבל זה עדיין חלקי.

האמת על טיפול היא, שמעבר להכל, בבסיס של הכל, יש מבנה שורשי ויסודי, שאם תופסים אותו – יודעים להפעיל נכון את החומר הקליני שיש בכל גישה וגישה; למבנה הזה קוראים: 'בחירה חופשית'.

הידע להפעלת הבחירה החופשית נמצא בתורה, במקורות התורניים לעולם הנפש. כל מפתחי השיטות הפסיכולוגיות היו משלמים מיליארדים כדי לשים עליו יד. אין להם את זה. אין להם אמת מקיפה ומוחלטת.

כאשר המקור הוא מ'הביט בתורה וברא את העולם', הרי שיש את הידע המוחלט כיצד פועלת הנפש, איך נוצרים הקשיים וכפועל יוצא איך מפעילים נכון את שלל הטכניקות הפסיכולוגיות – בדגש על נפש של יהודי, השונה לחלוטין מנפש של גוי.

הצד התורני ב'תרפיית הבחירה' איננו 'תוספת' או 'העשרה' או 'למצוא מקור' או סוג של 'לשים כיפה לשם כבוד'... להיפך, הוא מקור הנביעה.

דרך הידע התורני מבינים באופן מקיף את הידע הקליני – הרבה יותר טוב מאשר אלו שפיתחו אותו! כי אם מבינים את השורש, אזי כל הפרטים שמסביב, שזה שלל השיטות הבנויות על בסיס הרבדים השונים בנפש, מסתדרים באופן מופלא למבנה אחד.

כאשר שורש השפה הקלינית הוא תורני והתכנים הם מנשמת התורה – ניתן להעניק טיפול רגשי מקצועי על פי התורה.

על 'טיפול רגשי'

ט יפול' זו לא 'הרצאה' של דברי עידוד, ולא 'הקשבה עמוקה', ולא 'מחיקה' או 'שינוי חשיבה' או 'שחרור' או 'דיאלוג' או 'הצפת רגשות'. ממש לא, ההגדרה שונה לחלוטין.

יש מקום לכל הטכניקות, אבל רק בתנאי שהן חלק מטיפול אמיתי; וטיפול אמיתי מתקיים, רק כאשר זה שמפעיל אותו אכן עבר הכשרה ראויה וצמח להיות 'מטפל'.

טיפול זה לא 'מה אני אומר לך' או 'מה אני עושה לך', אלא משהו שונה לחלוטין, שצריך לדעת איך להפעיל, ואיך לתפעל, ואיך להניע, ואיך למקד, ואיך לסגור, ויש על כך ידע מקצועי רב – שקריטי ללמוד ולתרגל אותו ביסודיות ולהפוך להיות מקצוען אמיתי.

תהליך טיפולי חייב לכלול את היכולת להתחבר לאדם שמולך, ולהעניק לו את המתנה היקרה מכל: לדעת להפעיל נכון את המבנה הפנימי שלו המייצר את רגשותיו. ולזה, ורק לזה, קוראים 'טיפול', ויש צורך בהכשרה יסודית ובתהליך הבשלה עמוק כדי לרכוש את היכולת הזו. אין קיצורי דרך.

טיפול זה לא רק לתת 'אוכל רגשי' לאדם שמולך, אלא לתת לו את הדרך כיצד ליצור לעצמו 'פה' לאכול, ויכולת ללעוס. ולבלוע. ולעכל.

אומנות הטיפול היא להגיע יחד עם הנעזר לרבדים השורשיים המייצרים את עולם הרגשות שלו, ולהעביר לו גישה אמיתית ומידע מדויק, שיאפשרו לו להפעיל נכון את הרבדים האלו. סוד ההצלחה הוא להפעיל עם הנעזר תהליך המותאם לו אישית, ולכן הכל יהיה מובנה ומחובר בעומק נפשו.

תהליך נכון מחבר את הנעזר לנקודת הבחירה החופשית שלו, וכאשר היא זו שמפעלת, הכל יהיה אמיתי פעיל ועוצמתי, ולכן ישיג פריצות דרך ותוצאות מופלאות ואף עמידות לאורך זמן.

”

מזמין אותך למסע מופלא של שינוי דרסטי בעולמך הפנימי ופיתוח יכולת מקצועית יוצאת דופן. בוא והצטרף לקבוצה האיכותית של תרפיסטים חרדיים המובילים במקצוענות, בדיוק תורני, באיכות אנושית וערכית, באתיקה ובהוכחת תוצאות. כשאתה מקצוען אמיתי – רצים אחריו. הקליניקה מתמלאת באמת, ולאורך זמן. עובדה. מוזמן להצטרף לרבים שכבר שם.

שלמה צ'יטנסקי

”

קִיבִּיטִי
מקצוענות חרדית

מוקד ארצי לרישום ומידע

האזנה להרצאות מבוא, שיעורי דוגמה, ראיונות עם בוגר/ות הקורס:

1599-56-1000

08 - 66555 - 08

WWW.KIVITI.CO.IL | 1@KIVITI.CO.IL